

Renowacja zegara wieżowego Kościoła Mariackiego w Chojnie

PATRYK PRAIS

firma Prais

Podczas II wojny światowej wiele elementów obiektów sakralnych zostało zniszczonych. Jednakże współcześnie nie trzeba z nich rezygnować, ale dzięki nowoczesnej technice oraz fachowcom można poddać je renowacji.

fot. archiwum firmy Prais

Fot. 1. Wieża Kościoła Mariackiego w Chojnie

W 2009 roku firma Prais z Poznania wykonała renowację zabytkowego zegara wieżowego Kościoła Mariackiego w Chojnie. Kościół ten jest jednym z największych gotyckich kościołów w Polsce. Został on wzniesiony w latach 1389-1407 z ciosów granitowych, a rozbudowany w XV wieku przez Henryka Brunsberga. Wysoka na 102,6 m neogotycka wieża z lat 1859-1861 góruje nad okolicą. Wieża ozdobiona jest czterema tarczami zegarowymi o średnicy ponad trzech metrów każda. W roku 1945 kościół został spalony. Przez wiele lat stał zabezpieczony jako trwała ruina, aż do roku 1991, kiedy to dzięki fundacji polsko-niemieckiej zaczęła się jego odbudowa.

Przygotowania do renowacji

Po spaleniu kościoła w 1945 roku zabytkowy mechanizm zegara wieżowego zaginął, a unieruchomione tarcze zegarowe przez wiele lat niszczały na wieży kościoła. W roku 2009 firma Prais została wybrana w drodze przetargu do realizacji zadania polegającego na renowacji zabytkowego zegara. Firma wykazała się bogatym doświadczeniem zawodowym, odpowiednimi certyfikatami oraz uprawnieniami do prac przy zabytkowym zegarze wieżowym. Po zaakceptowaniu planu renowacji zegara przez konserwatora zabytków ze Szczecina prace renowacyjne ruszyły. Przy tarczach zostały ustawione rusztowania, tak aby renowacja tarczy zegarowej

Fot. 2. Zegar przed renowacją

odbyła się bez jej demontażu z wieży. Był to jeden z wymogów konserwatora zabytków, aby nie narażać cyferblatów na dodatkowe uszkodzenia, które mogłyby powstać przy jej demontażu.

Renowacja zabytkowego zegara

Cyfry oraz zdobniki cyferblatu zostały oczyszczone oraz pokryte podwójną warstwą złota $\frac{3}{4}$ karata. Wskazówki po demontażu zostały przewiezione do siedziby firmy w Poznaniu, aby na miejscu, w pracowni, można było poddać je gruntownej renowacji. Zostały oczyszczone, wyposażone w nowe zaciski, które umożliwiły ich późniejszy montaż do nowoczesnych napędów, oraz pozłoczone. Niemalym wyzwaniem była renowacja samego miedzianego poszycia tarcz zegarowych, ponieważ po II wojnie światowej pozostały w nich niemałe dziury po ostrzale. Wszystkie ubytki, których rozmiar przekraczał średnicę 10 mm, firma naprawiła poprzez wyprofilowanie powierzchni cyferblatu i wlutowanie zaślepek wykonanych również z blachy miedzianej. Zgodnie z wytycznymi firmy, które zostały zaakceptowane przez konserwatora zabytków, nie dokonano oczyszczenia samego poszycia cyferblatu, pozostał on patynowy. Zabieg ten nie pozbawił tarcz zegarowych zabytkowego charakteru, a odnowione i pozłoczone elementy cyfr i zdobników pięknie wyróżniają się na tle zielono-czarnych tarcz. Ostatni etap renowacji polegał na zainstalowaniu kurantów, układu do wybijania godzin oraz napędów do tarcz zegarowych.

Nowoczesne rozwiązania

Ze względu na brak zabytkowego mechanizmu zegarowego, który zniknął z wieży Kościoła Mariackiego w czasie II wojny światowej, koniecznością było zamontowanie nowoczesnych napędów przystosowanych do cyferblatów o średnicy ponad trzech metrów. Wskazówki napędzane są przez niewielkie silniki elektryczne zasilane napięciem 230 V. W razie chwilowych przerw w zasilaniu zegar zatrzymuje się, ale po włączeniu prądu samoczynnie koryguje pozycję wskazówek zgodnie z aktualnym czasem. Zegar synchronizowany jest ze wzorcowym czasem poprzez antenę DCF, dzięki czemu automatycznie przestawia się na czas zimowy i letni. Wszystkie elementy napędów zegarowych wykonane są z kwasoodpornej stali i mosiądzu, zapewniających brak możliwości wystąpienia korozji w napędzie. Ponadto zegar wieżowy został wyposażony w układ do wybijania godzin oraz kuranty, które na elektronicznych dzwonach wybijają różno-

Fot. 3. Odnowione tarcze zegara wieżowego

rodne melodie. W ciągu roku kuranty wygrywają o 12:00 hejnał miasta, a w okresie Bożego Narodzenia – melodię „Cicha noc”. Dodatkowo do sterownika wgrano kilka melodii okolicznościowych; wiele z nich nagrano na specjalne zamówienie fundacji polsko-niemieckiej, sprawującej nadzór nad całym projektem. Melodie te będą wygrywane podczas różnorodnych uroczystości i świąt w ciągu roku.

Wszystkie prace firma z Poznania wykonała w ciągu jednego miesiąca, co spotkało się z dużym uznaniem fundacji polsko-niemieckiej oraz proboszcza parafii w Chojnie. We wrześniu 2009 r. odbyło się uroczyste poświęcenie zegara wieżowego. □

reklama

FIRMA PRAIS POZNAŃ
TRADYCJA I TECHNOLOGIA

61-057 Poznań, ul. Radziwoja 41
tel. 61/653 28 65; 605 88 16 23, www.prais.pl

- dzwony
- oraz napędy dzwonów
- konstrukcje dzwonowe

- zegary wieżowe
- kuranty elektroniczne
- carillon - zestawy dzwonów strojonych

- automatyka obrazów
- systemy alarmowe
- monitoring obiektów sakralnych

Multimedialny Śpiewnik®

z zapisem tekstów 1000 pieśni,
projekcją obrazu na ekranie,
tablicy LED lub monitorze LCD.

Fachowe doradztwo oraz konsultacje w sprawach technicznych u klienta **BEZPŁATNIE !!!**

HDMI